

Szovátai Hírmondó

Önkormányzati tájékoztató

XII. évf. 123. szám 2014. július

Az aszfalt szaga

– Szeretem az aszfalt szagát – mondom, s amikor furcsán néznek rám, hogy azon ugyan mi szeretni való van, úgy látom magyarázatát kell adnom kijelentésemnek.

Nem arról szól a történet, hogy mennyire kifinomult vagy sem a szaglásom, illetve hogy az illatok végtelen birodalmában tulajdonképpen milyen szokatlan, mondhatni furcsa preferenciáim vannak. Talán az is felvetődik, hogy miért nem esős éjszakák utáni reggelek párálló erdőinek a buja fenyőillatára kapom fel a fejem, vagy tarka virágoskertek, gonddal rendezett városi rondók parfümharmóniáját dicsérem. Miért nem a frissen kaszált sarjú bódító szagát jegyeztem meg. A levegőt betöltő hárs vagy akác, a szerényebb levendula, a finom gyöngyvirág vagy a vágyat is keltő orchidea, vanília, jázmin, fahéj, rózsa, verbéna annyira izgató, az orrban

is hosszan megülő illatát. A könnyűeket, a nehezeket, keletieseket, gyantásakat, fásakat... Nem is sorolom tovább.

Miért pont a sokak által bűdösnek mondott aszfalt kapcsán szólalok meg ilyen barátságosan, mintha csak azt mondanám, hogy szeretem a töpörtyús pogácsát, a dióval gazdagon megrakott bejglit, vagy a ritka vendégként köszöntött ötputtonyos tokaji aszút, a csopaki olaszrizlinget, a szilvás gombócot, Van Gogh vonagló tájait, Páll Lajos függőleges képein átvonuló lovakat, bivalyokat, Joe Murányi jazz-klarinétját, Leonard Cohen kissé fanyar, de érettséget, nyugalmat, biztonságot sugárzó rekedtes hangját, a borongós hajnalokat, a tűztenger éggel járó napnyugtákat, apró patakok csacsogását, az éjszaka halk neszeit, vagy a csöndet, a mindent magába fogadó, de a gondolatoknak oly termékeny csöndet.

– Szeretem az aszfalt szagát – mondom még egyszer. Egészen egyszerű okból szeretem, mert az sosem parfümös üvegcsékben, apró téglékben érkezik hozzám valahonnan messziről, idegen tájakról, hanem a lábam elé frissen terített aszfaltszőnyegből árad. Én ugyanis csupán akkor figyelek fel az aszfalt szagára, ha frissen hengerelve találom az úton, amikor még nem kopott szürkére. Az sem zavar, hogy gyászosan feketéllik, s könnyen tapad a rajta taposó cipőtalpához. Mindezt szívesen elnézem neki, csak ott legyen! Minél gyakrabban találkozzak vele!

– Szeretem az aszfalt szagát. ahol érzem, nem kell a lábam elé néznom, tudom, hogy nem lépek kátyúba, ott egyenesen az út. Felemelhetem a fejem, és messzibb nézhetek.

Nem csak a kerék gurul simábban, a gondokat is könnyebben gördítjük odább rajta.

Molnos Ferenc

Kerítés

Nem szeretem a kerítést. Főleg ott nem, ahol korábban nem volt. Ha semmi dolgom arra, akkor is, de már a látványa is zavar. De leginkább a gondolat, amit mögötte látok. Azt hittem valamiről, hogy közöm van nekem is hozzá – minimum annyiban, hogy szeretem, csodálom, lelkesedem vagy aggódom érte –, most meg egy kerítéssel tudtomra adták, hogy „mit képzelsz”, dehogyan van. Ilyenkor szégyent érzek, mert az orromra koppintottak, és én az ilyen megaláztatást nehezen viselem. Nyilván hibás vagyok magam is a szituációért. Miért kellett nekem annyi érzelmet belevinni? Miért nem vagyok közömbös a körülöttem lévő dolgok és emberek iránt?

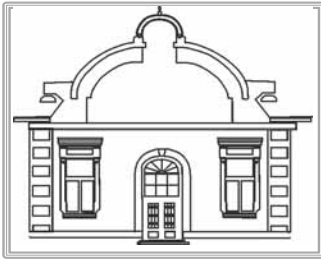
Ugyanígy nem szeretem a kerítést, ahogyan a bonyolult záratok s az öklömmi lakatokat sem. Számomra elég egy jelzés, hogy most éppen valahová nem illik bemenni. Valamikor az ajtóban keresztbe tett seprű ilyen jelzés volt, hogy maradj kívül, a háziak nincsenek otthon!

Talán nem kellene sem lakattal sem kerítéssel engem kiosztani, értenék én finomabb jelzésekből is.

Mégis azt hiszem, szükség van rájuk. Nem magamért. Azt látom, hogy némelyek ebből sem értenek igazán. A lakatot leverik, a kerítést ledöntik, s nem csupán közös értekeinket, de még a magántulajdon szentségét sem tisztelik. Személyes szabadságuknak – ha ez az – így szereznek érvényt.

Én viszont miattuk kell viseljem a kerítések látványát, a bizalmatlanságot, a tiltást, netán a megbélyegzést. Mert akik ellenük védekeznek, azt hiszik, én is olyan vagyok.

Molnos Ferenc

Önkormányzati határozatok

35. sz. Határozat – a kedvezményes lakásbérleti szerződések módosításáról;

36. sz. Határozat – anyagi segítség nyújtásáról;

37. sz. Határozat – a városi és a fürdőtelepi napi piacok árulás-célú helyeinek és helyiségeinek bérbeadási feladatfűzetének jóváhagyásáról;

38. sz. Határozat – a szovátai Domokos Kázmér Technológiai Líceum és az S. Illyés Lajos Általános Iskola ingázó pedagógusai utazási költségeinek megtérítéséről;

39. sz. Határozat – az elővásárlási jog érvényesítéséről szóló 17/2014. sz. törvény által előírt szervezési procedúrák jóváhagyásáról;

40. sz. Határozat – több testvérvárosi település meghívásának elfogadásáról és a Helyi Tanács tagjainak kijelöléséről a hivatalos küldöttségek vezetésére;

41. sz. Határozat – egyes területek földfelmérési dokumentációjának jóváhagyásáról;

42. sz. Határozat – a 6818/09-08-2012 sz. Koncessziós szerződés kiegészítésének elfogadásáról;

Városházi anyakönyvi adatok

Bejelentett újszülöttek: Biró Márk Csaba (szülei: Biró Csaba és Biró Kincső Noémi; Zománc Claudiu Marian (édesanyja: Zománc Erzsébet); Fülöp Kristóf (szülei: Fülöp Zoltán és Fülöp Zsuzsanna);

Isten éltesse Őket!

Házasságot kötöttek: Szakács Kádár Vilmos (Sepsiszentgyörgy) – Szikszai Hilda (Kopac utca 1 szám; Küsmődi Zsolt (Hosszú utca 12 szám) – Matei Izabella (Békástanya); Lázár Antal (Ózike utca 41 szám) – Szilveszter Janka (Kibéd); Barabás Lajos József (Petőfi Sándor lakónegyed E4-2o) – Átyin Andrea Kata (Hármasfalú); Kiss Ernő (Illyésmező 31 szám) – Demeter Emőke (Petőfi Sándor lakónegyed E2-3 szám);

Boldog házasságot!

Elhunytak: Megyes Lídia (1927) – Sómező utca 78 szám; Lázár Erzsébet (1939) – Sarvas utca 7 szám;

Nyugodjanak békében!

Aszfaltozás az Eminescu lakótelepen

Elég egy kis hiba az aszfalttakaróban, hogy bejusson a víz, s a téli fagyok máris elkezdik bomlasztó munkájukat, előbb-utóbb megjelenik rajta a kátyú, amely ha már megszületett, úgy nő, mint a gomba. A kicsiből nagy lesz, a nagyból még nagyobb.

Kíváncsiak mekkora felületet foglalnak el Szováta aszfaltútjain? Pillanatnyilag semennyit, mert túl vagyunk az ez évi kátyúzásán.

A Rózsák útján, a Május 1 utca bejáratánál, a Bekecs lakónegyedben, a Hosszú utcában és a Sas utcában tömtek aszfalttal a kátyúkat a minap, összesen 745 m² felületen.

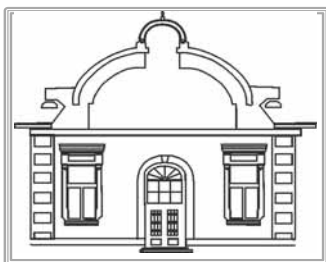
A Mihai Eminescu lakótelep mindkét bejáratánál egy-egy szakasz aszfaltszönyeget a korábbi években felújítottak. Akkor ennyire tellett. A többi rész amolyan folt hátán folt állapotban leledzett mostanáig.

Miután megemelték az aknatetőket (22-t számoltam össze) lefolyórácsokat (8 db), a napokban a teljes útfelületre és a parkoló-felületek nagy

részére (3 137 m²) új aszfaltreteget húztak.

Most jól néz ki a lakótelep aszfaltburkolata, könnyű lesz hozzá szokunk. Remélhetőleg tartós is.

Ha még néhány nagyon rossz állapotban lévő járda-részre is jutott volna aszfalt, nagyobb lenne az örömünk.

Adresa Primăriei
Orașului Sovata:
Sovata, Str. Principală
Nr. 155.
Tel: 0265 570 218
Fax: 0265 570 524
E-mail:
secretariat@primaria.szovata.ro

Program audiențe
Primar: Péter Ferenc:
Marți – de la ora 11,00;
Viceprimar: Hegyi Mihály:
Miercuri – de la ora 11,00;
Secretar: Domokos András:
Joi – de la ora 11,00;

Hotărârile Consiliului Local

Hotărârea nr. 35. – cu privire la recalcularea chiriei pentru locuințele realizate prin Programul de construire de locuințe pentru tineri destinate închirierii, ai căror titulari de contract au împlinit vârsta de 35 de ani;

Hotărârea nr. 36. – cu privire la acordarea unui ajutor material;

Hotărârea nr. 37. – cu privire la aprobarea Caietului de sarcini pentru licitația publică deschisă cu strigare pentru ocuparea meselor, gheretelor, chioșchiurilor și a locurilor pentru comercializarea diferitelor produse din Piața Eminescu și Piața Băi;

Hotărârea nr. 38. – cu

privire la aprobarea decontării cheltuielilor de deplasare a cadrelor didactice din cadrul Grupului Școlar „Domokos Kazmer” și Școala „S. Illyes Lajos” Sovata;

Hotărârea nr. 39. – cu privire la aprobarea măsurilor organizatorice referitoare

la exercitarea dreptului de preemțiune și de alegere a potențialului cumpărător în conformitate cu prevederile Legii nr.17/2014;

Hotărârea nr. 40. – cu privire la aprobarea trimiterii unor delegații oficiale în orașe înfrățite;

Hotărârea nr. 41. – cu privire la aprobarea documentației topo-cadastrale a unor terenuri;

Hotărârea nr. 42. – cu privire la aprobarea încheierii unui Act adițional la Contractul de concesiune nr.6816 din 09.08.2012;

MINISTERUL DEZVOLTĂRII REGIONALE
ȘI ADMINISTRAȚIEI PUBLICE

GUVERNUL ROMÂNIEI

UAT ORAS SOVATA

Comunicat de presă

DRUMUL SĂRII SOVATA / COD SMIS 3912

Proiectul „Drumul sării Sovata”, finanțat prin Programul Operațional Regional este implementat de către Unitatea administrativ-teritorială Oraș Sovata și are o valoare totală de 7 120 695,98 lei, din care 4 720 095,54 reprezintă finanțare nerambursabilă. Programul Operațional Regional este implementat la nivel național de către Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, în calitate de Autoritate de Management, iar la nivel regional de către ADR Centru, organism intermediar al programului ce monitorizează implementarea acestui proiect.

Contractul de execuție al programului în valoare de 3 173 604,59 lei+TVA, a fost încheiat în data de 12.06.2012, între Oraș Sovata și SC HE-Ba CONS SRL, operator economic selectat în urma organizării unei proceduri de achiziție publică prin cerere de ofertă. Termenul de execuție a lucrărilor este de 27 luni de la data ordinului de începere a lucrărilor emis de către Beneficiar. Predarea amplasamentului către Constructor a avut loc în data de 16.07.2012. Progresul general al lucrărilor înregistrat la sfârșitul lunii iunie este de 75 %.

În prezent lucrările se desfășoară pe mai multe fronturi de-a lungul traseelor turistice, în cursul lunii iulie urmând a se încheia prima faza a lucrărilor de construcții.

În cadrul proiectului vor fi amenajate 6 alei de cură/trasee eco-didactice în lungime totală de aproximativ 2,8 km, 5 foioșoare de observație, un turn belvedere, 16 popasuri/locuri de odihnă și observare a naturii în suprafață de aproximativ 9 707 mp, 5 poduri/podețe, clădiri (pavilion de odihnă, grupuri sanitare) în suprafață de aproximativ 460 mp, respectiv dotări cu mobilier urban (banchete, coșuri de gunoi, elemente de informare și semnalizare), sistem de iluminat public și architectural, sistem supraveghere video.

Data publicării: 20. iulie 2014

FONDUL EUROPEAN
PENTRU DEZVOLTARE REGIONALĂ

Regio

PROGRAMUL OPERAȚIONAL REGIONAL
CENTRU

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

Instrumente Structurale
2007-2013

Investim în viitorul tău! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională

Date contact beneficiar - UAT Oras Sovata , 545500 Sovata , str. Principală nr. 155 , tel. 0265-570218

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Szándéknyilatkozat aláírásán Ópusztaszeren

A Magyar Turisztikai Desztináció Menedzsment Szövetség (www.tdmszovetseg.eu) koordinálásával az Ópusztaszeri Nemzeti Történeti Emlékpark Nonprofit Kft. és Hét Vezér Turisztikai Egyesület (Kistelek/Csongrád) hazai és határon túli partnereivel szoros együttműködésben, a Kárpát-medencei turisztikai együttműködés fejlesztése érdekében szándéknyilatkozatot írt alá. A Kárpát-medencei szándéknyilatkozat aláírásának eseményére, amelyre 2014. június 29-én, 10 órakor az Ópusztaszeri Nemzeti Történeti Emlékparkban a Pusztai Házában került sor.

Az együttműködés célja kárpát-medencei turisztikai desztinációk hosszú távú együttműködésének létrehozása, valamint a kárpát-medencei gazdaságfejlesztésben érdekelt szereplőkkel való együttműködés fejlesztése, a turisztikai kapcsolatok területén a tudástranszfer és a hálózatosodás elősegítése. A nyilvános esemény programja a következő volt:

10:00 – Felvezető mondott, és az eseményt moderálta:

Pitó Enikő, a Hét Vezér Turisztikai Egyesület elnöke
10:10 – Köszöntőt mondott Kertész Péter, az Ópusztaszeri Nemzeti Történeti Emlékpark ügyvezető igazgatója
10:20 – Nagy Sándor, Kistelek polgármesterének köszöntője
10:30 – Kerekasztal beszélgetés, a szándéknyilatkozat fontosságáról. Résztvevők: Felvidék képviselői, Erdély képviselői, Kárpátalja képviselői, TDM Szövetség képviselői, Csongrád Megye képviselői, ÖNTE képviselője és a Hét Vezér Turisztikai Egyesület képviselői.

11:30 – A Szándéknyilatkozatot aláírása.

A Kárpát-medencei turisztikai desztinációk hosszú távú együttműködésének alapjait megteremtő szándéknyilatkozatot a következő 18, Magyarországot, Délvidéket, Erdélyt, Kárpátalját és Felvidéket képviselő szervezet írta alá:

- Magyar TDM Szövetség;
- Nemzetstratégiai

Kutatóintézet;

- Ópusztaszeri Nemzeti Történeti Emlékpark;

- Hét Vezér Turisztikai Egyesület;

- Kovászna Megye Turizmusáért Egyesület;

- Tusnádfürdői Turisztikai Egyesület;

- Hargita Közösségi Fejlesztési Társulás;

- Szovátai Turisztikai Egyesület;

- Sóvidék-Hegyalja Turisztikai Egyesület;

- Kolozsvári Babes-Bolyai Tudományegyetem Földrajz Kara;

- Pogány-havas Kistérségi Társulás;

- Ukrán-Magyar Területfejlesztési Iroda;

- Hídverő Társulás;

- TDM Törökkanizsa;

- TDM Magyarkanizsa;

- TDM Zenta;

- Vojnich Oszkár Polgári Egyesület;

- Észak-bácskai Homokháti Kistérség Településfejlesztési Egyesület;

- „Chef” Vajdasági Hagyományörző Gasztronómiai Egyesület;

A szándéknyilatkozat célja a Kárpát-medence turizmusában érdekelt országokkal való együttműködés fejlesztése, a hálózatosodás elősegítése.

A célok elérése érdekében az együttműködő felek a rendszeres szakmai kommunikáción túl törekednek a szervezett Kárpát-medencei turisztikai összefogás, tudástranszfer, közös tervezés, K+F+I, valamint a meglévő kapcsolatok továbbfejlesztésének megvalósítására.

Az együttműködés kezdeményezője és szervezője a Magyar TDM Szövetség, a találkozó kiemelt támogatója pedig a Hét Vezér Turisztikai Egyesület és az Ópusztaszeri Nemzeti Történeti Emlékpark, akiknek ezúton is köszönjük az együttműködés sikeressége és az eredményes szervezés érdekében végzett lelkes és nagyvonalú munkájukat!

Bízunk benne, hogy mind a szovátai Turisztikai Egyesület, mind pedig a Sóvidék-Hegyalja Turisztikai Egyesületen keresztül, minél több szereplő fogja érezni az együttműködés előnyeit.

Kiss Zsófia

Javították a makadám utakat

A kátyú mindig hamarabb keletkezik, mint a helyébe kerülő folt, így aztán módja van rá, hogy bosszúságot okozzon gyalogosnak, autósoknak.

A világ szerencsésebbnek mondott részein is – ahol a mi költségvetésünk sokszorosával bírnak – ez a

sorrend: előbb a kátyú, aztán a foltozás (ahhoz még nagyobb szerencsének kell lenni, hogy még a kátyú megjelenése előtt megújítsák az útfelületet).

A bosszúságunk mértékét igencsak befolyásolja, hogy hány, no meg mekkorára nő és mennyi ideig terpeszkedik az úton. Az régen rossz, ha kicsipkézi a teljes útfelületet.

Úgy tűnik, örök témája a településrendezésnek a kátyú. Kevés a pénz, nehézkes a rendszer, nem tesz lehetővé eléggé gyors reagálást. A központ elszívja a forrásokat, s aztán csak vékonyan csurrant, inkább cseppent vissza némi pénzt. De arra is ezernyi sza-

könnyen kialakuló gödröket. Így aztán minden nyáron van mit igazítani az útgyalunak, elsimuljanak az egyenetlenségek, feltöltődjenek a gödrök. Az idén is volt.

A nyár közepéig végiggyalultgatták a város köves útjait. A gyalu után a hengernek akadt dolga, mert a tömörítés nélkül pillanatok alatt újabb és újabb kátyúk keletkeznek. Néhány kiadós zápor, amiben volt részünk bőszéggel a meredekebb szakaszokon így is elmosta némely helyeken

a kavicsréteget, máshol meg valószínűs árkokat ásott az úttestbe. Akár előlről is lehetne kezdeni ott a javítási munkálatokat. Ahol viszont megfelelő az útfelület görbülete – az a bizonyos makadám-burkogárhát – és jó levezetése van a csapadéknak, nem okozott ilyen károkat,

ha mégannyit és mégoly hevességgel esett is az eső.

Természetesen van még javítanivaló – s ahol nincs, ott is lehet hamarosan –, hogy ne terpeszkedjenek vizesgödrök az úton.

De nem csupán az utak egyenetlensége okoz gondot, az elsimított, jó út is sok-sok bosszúság forrása lehet, hiszen évről évre több az autó, nagyobb a forgalom, s kerekek alatt gyorsan porrá őrlődik a kavics. Jó időben az autók felverik a port, megteelik vele a levegőt, s ha a levegő igen, akkor a tüdő is. A szél elviszi mindenfelé, hogy szürke réteget vonjon mindenre – a kitergetett mosott ruhára épp úgy, mint a fák leveleire, a ház előtt viruló virágokra –, a nyitott ablakon a lakásba is beszálljon, hogy legyen, ami megrakodjon a bútoron.

A zúzottkő burkolatokat az egész világ makadám-burkogárhát – és jó levezetése van a csapadéknak, nem okozott ilyen károkat, ennyi kátyú, ennyi por. mf

bályt hoz, hogy helyben miként bánjanak azzal.

A kátyú meg közben növekedik és szaporodik. Az ellene folytatott küzdelem sziszifuszi munkának bizonyul. A következő utcán egy gyorsan lezúduló nyári zápor pillanatok alatt mély árkokat áshat. Ha áshat, meg is teszi. Az sem számít, ha éppen frissiben gyalulták simára az útfelületet, utána járhatatlanabb, mintha rá sem néztek volna.

A tél, a tavaszi-, nyári esők bizony otthagyták nyomaikat. Az autók kerekei is őrlik porrá a kavicsot, hogy legyen mit felverjenek száraz időben, de kerekítik is egyre nagyobbra a

Bekerített tavak

Az uniós forrásokból finanszírozott *Só útja* program keretében végzett munkálatok során bekerítették a Zöld- és Vörös-tót illetve a Piroska-tót.

Némelyek vitatják ennek helyességét, úgy érzik, elveszik tőlük az ingyen-fürdés lehetőségét.

– Mi szükség erre, hiszen korábban sosem volt kerítés ott? – mondják.

Valamikor a Medve-tó körül sem volt kerítés, aztán lett. A Mogyorósi-tó körül sem volt, aztán ott is lett. Azokat már így szoktuk meg, fel sem merül, hogy másként is lehetne.

De valóban lehetne-e másként? És egyáltalán mi szükség a kerítésekre?

A kerítést valamilyen szükség hozza létre. Van, amikor csupán birtokhatárt jelöl, de általában védelmi szándékkal emelik. Valamit szeretnének megóvni a segítségével.

Jelen esetben mit akarhatnak megóvni, és kitől?

Hát azt a csodálatos természeti környezetet, amellyel Isten megáldotta Szovátát.

A szovátai tavakat és környéküket immár évtizedek óta védett területként ismerjük, de az 5/2000-es törvény

értelmében országos érdekességű védett területté vált. A védett terület Szováta belterületén fekszik, összterülete 79 hektár, amiből a tavak 5,7 hektárt foglalnak el, a többi erdő borítja. A védett terület jelenleg az erdészet valamint a szovátai önkormányzat védnöksége alatt található. Az erdészet az erdőkért, az önkormányzat a tavakért felel.

A törvény feladatokat ró a védnökökre, meghatározza a felelősségüket. Nem csupán azt, hogy mit tehetnek és mit nem, hanem azt is, hogy kötelezően mit kell tenniük.

A terület turisztikai értékkel bír, és nagy számú turista látogatja. Különösen a fürdőidényben, de nem csak. A tömeges jelenlét nyilvánvalóan megterheli ezt a minden külső beavatkozásra oly érzékeny környezetet.

Megjegyzem, egy páratlan természeti környezetről van szó. Ez egy vulkanikus kőzetekbe ágyazott sósziget, amelyet egy aránylag vékony agyagos, homokos talaj borítja. Ahol a só ilyen közel van a felszínhez, ott általában a felszín kopár vagy csupán sótűrő fűfélékkel borított, itt viszont a só tömbök fölött dús növényzet, évszáza-

dos erdők találhatók. A tavak közvetlen közeléig húzódó faállomány lehulló lombja évtizedek alatt vastag iszapréteggé alakult, amelynek gyógyászati jelentősége közismert.

A törvény alapján kidolgozott felügyeleti szabályzat tilt mindenféle olyan tevékenységet, amely ennek a geológiai- és ökoszisztémának árthat. Ebből (eredetiben) idézem:

Art. 19. Accesul turiștilor în aria protejată LUas este permis numai pe traseele turistice autorizate și marcate.

Art. 20. Sistemul de tarificare este stabilit în acord cu APM, atât pentru intrarea la ștrand cât și pentru intrarea în rezervație

Art. 21. Vizitele de grup se desfășoară numai în prezența reprezentantului custodelui.

Art. 22. Pe teritoriul ariei protejate camparea este interzisă.

Art. 23. Este strict interzisă aprinderea focului pe teritoriul ariei protejate.

Art. 24. Este strict interzisă abandonarea deșeurilor de orice fel pe teritoriul rezervației.

Art. 25. Folosirea instrumentelor muzicale sau a altor surse de zgomot care deranjează liniștea naturii este interzisă pe teritoriul ariei protejate.

Art. 26. Circulația vehiculelor motorizate și a altor vehicule cu excepția celor autorizate de custode este interzisă.

Art. 27. Este strict interzisă prelevarea în scop personal a materialelor biologice: nămol, apă sărată. Acestea se pot utiliza doar în zonele special amenajate și avizate de custode.

Art. 28. Este strict interzisă distrugerea sau degradarea panourilor informative, ale indicatoarelor, plăcilor, stâlpilor, ale semnelor de marcaj sau a altor obiective, expozate pe teritoriul ariei protejate.

Art. 29. Fotografierea sau filmarea este permisă doar cu acordul custodelui.

Art. 30. Folosirea oricăror substanțe chimice pe teritoriul ariei protejate fără acordul custodelui este interzisă.

Persze, mint a fenti képen is látható, némelyeket a drótkerítés sem tarthat vissza attól, hogy kedvük szerint használják az éppen ilyenektől féltett természeti értékeket. Letépi a drótot, és minden korosztályt képviselve, nemcsak fürdenek, de műanyagflakonokkal szedik a tóból az iszapot, hogy utána eldobálják szanaszét azokat.

Annak örvendtem, hogy ott jártamkor egyetlen szovátait sem láttam a vadfürdőzők közt, csupán olcsó nyaralást akaró „turisták” voltak bent a tiltott területen.

A strandolásra alkalmassá tett Piroska-tónál sem „szabad a vásár” immár ezután, ára kell legyen a szolgáltatásnak. a védett terület már körbe van kerítve, a bejárati épületen dolgoznak még.

A szovátaiak ingyenes fürdőzését szolgáló Rigó-tónál is törtétek beruházások. Jó lesz igénybe venni a tó nyújtotta lehetőségeket, mert különben úgy elárasztják a minden rejteket felfedező „turisták”, hogy elveszíti korábban nagyon értékelt otthonosságát, s az idegen hangoskodóktól, szemetelőktől a helybeliek már nem érezhetik ott sem jól magukat. *molnos*

Röviden

Napközis néptánc és kézműves tábor

A Szováti Népi Játsszóház 2014. augusztus 25-30. között napközis néptánc és kézműves tábort szervez kisiskolások-nak Szovátán, a Vass-kertben.

A tábor ideje alatt a gyerekek mezősegi néptáncokkal és népdalokkal, valamint különböző kézműves technikákkal (nemezés, batikolás, gyöngyfűzés, agyagozás, fára festés) ismerkedhetnek meg.

Minden estét táncszalaggal zárunk, ahová a szülőket, nagyszülőket is nagy szeretettel várjuk!

Néptánc oktatók: Tálás Ágnes és Kiss Zsolt – Budapest
Népzene oktató: Ségercz Ferenc – Sepsiszentgyörgy

Jelentkezés augusztus 15-ig:
Kiss Enikőnél (0740-146402, kisseneco@yahoo.com) vagy Király Katalinnál (0742-935897, kiralykatalin@yahoo.com)

CONSILIUL
JUDEȚEAN
MUREȘ

A tábor támogatója a Maros Megyei Tanács.

Nemzetközi asztalitenisz tábor

H e t e d i k alkalommal szerveztek nemzetközi asztalitenisz edzőtábort Szovátán. A táborban összesen 30 – német, román és magyar

– versenyző vett részt.. A közel 10 napos tábor helyszíne a szováti sportcsarnok, ahol a gyerekek egyik edzője maga a főszervező, a székeludvarhelyi gyökerű, de szováti kötődéssel is rendelkező Fejér-Konnert András többszörös román és német bajnok volt.

Az ő munkáját többek között a Marosvásárhelyről Németországba elszármazott nagyszerű asztaliteniszesező, Nemes Olga, Európa-Kupa győztes, veterán világ- és Európa-bajnok, illetve két szakedző és meghívott profi játékos is segítette. De itt volt Ovidiu Ionescu, a román válogatott tagja is, aki a Bundesligában éppen a főszervező csapatában versenyez.

A hangsúlyt a taktikai edzésekre fektették, de versenyeket is szerveztek számukra. A tábor célja, hogy az őszi bajnokságokra és versenyekre a kezdő és profi játékosokat egyaránt felkészítsék. A résztvevők számára az edzéseket követően minden este szabadidős tevékenységeket is szerveztek. Ilyen például a táncverseny, karaoke-est, mini-billiárd vetélkedő, csocsó bajnokság és esti grillezés tábortűznél.

Égigérő Fesztivál

H a t o d i k alkalommal szervezték meg a szováti Szent József Házban az Égigérő Fesztivált. Az egy hetes tábort a Jeri-

kő Projekt koncertje és Csaba testvér szentmiséje nyitotta meg.

A tábor résztvevői a Dévai Szent Ferenc Alapítvány gyermekotthonaiból érkeztek. A mintegy 150 V-VIII. osztályos gyerek szakemberek vezetésével különböző foglalkozásokon vett részt.

Mobila nap

Július első h e t é n e k végén immár a 15. alkalommal szervezték meg a búrtorgyáriak ünnepségét a sporttelepen. A ren-

dezvény évről-évre nagyobb tömegeket mozgat meg, hiszen, az eszem-izomon túl, jó alkalom a lazításra és a közösség megerősítésére.

Szórakoztató programok, játékos vetélkedők színesítették az együttlétet, hiszen a játék is része az ünnepnek. Jó buli volt.

Bolyai Nyári Akadémia

Tíz éve már hogy a szováti Teleki Oktatási Központ biztosítja az RMPSZ által szervezett Bolyai Nyári Akadémia egyik helyszínét. Idén az óvónők és tanítók a differenciált oktatás, felzárkóztatás és a tehetségápolás módszereit sajátíthatják itt el.

PÖTTÖMKE PAJKOS PAJTÁSAI

Hatodik alkalommal is járja Maros megye vidéki településeit a Gyulafehérvári Caritas Családsegítő Szolgálatának (CSSSZ) nyári karavánja.

2009-ben a *Kincskeresők szigete*, 2010-ben a *Csodás falum kalandjai*, 2011-ben az *Utazás a föld körül*, 2012-ben a *Mesebe zárt mesebazar*, tavaly pedig *A nagy fa lakói* várták a vakációzókat. Ezen a nyáron, július első felében Pöttömke keres barátokat és otthont a szórakoztatóan nevelő foglalkozáson résztvevő gyerekek és fiatalok együttműködése eredményeként.

A program célja a gyerekek és fiatalok társas készségeinek fejlesztése, a csapatmunka fontosságának a megtapasztalása, a gyerekek-fiatalok közti együttműködési készség fejlesztése, sikerélmények biztosítása a gyerekek – fiatalok számára, a közös alkotás lehetőségének a felkínálása, a tartalmas vakációs élmények biztosítása.

A 10 és 14 óra között zajló tematikus programon nyolc

helyszínen tizennégy településen, elsősorban 7 és 14 év közötti gyerekei és fiataljai vehetnek részt: időrendi sorrendben Székelyvécke (a zsákodiakat is várva), Vadasd (a havadiakkal közösen), Szentdemeter, Balavásár (ide az egrestőiek és a kendiek is meghívást kaptak), Illyésmező, Vármező (ahová a deményháziakat és a mikháziakat is hozta az iskola-busz), Bözöd és Alsó-Szakadát látja vendégül a karavánt.

Valamennyi településen 10 órákor cövekeljük le a karaván zászlaját, és alig kerül fel a napocsás névcédula a karavánzóok pólójára – nadrágjára, máris bemelegítjük a hangulatot a ráhangoló játékokkal. Magyarul, kukacokkal, almákkal, zombikkal, kicsi, alulcsapós, simogató vagy éppen fejőstehen barátokkal, esetleg sárkányfarkok gyűjtögetésével készülünk fel Pöttömke pajkos pajtásainak életre keltésére. A színes karszalagok kiosztásával kiscsoportokra osztott résztvevők megragadhatják

a tüt, cernát, ollót, és kedvükre alkothatnak csapatban, szem előtt tartva, hogy Pöttömkének is barátokra van szüksége. Ennyi közös munka után pedig mi következhetne más, mint az első csoportkép az újdonsült baráti társaságról és egy étvágygerjesztő pizzasütő játék, majd a közös étkezés, előkerülnek az otthon pakolt szendvicsek, hogy erőt nyerjünk a harácsolásra is.

Pöttömkének barátai ugyanis már vannak, otthona még nincs, emiatt húsz-húsz tárgyat, kelléket gyűjtenek be a zöldek, pirosak, kékek vagy narancssárgák a település házait felkeresve, hogy berendezhessék Pöttömke pajkos pajtásainak pavilonját. Indulás előtt a harácsolás nagyobb sikeressége érdekében meg-

mutatjuk a pajkos pajtásoknak azt is, hogy mit jelent a „jobbra”, a „balra”, az „előre” és a „hátra”. Ez is megvan, mehetünk, jöhet velünk Pöttömke is, a pajtásai is... A harácsoló batyukból hamarosan végre a helyére kerül a tájkép és a törülköző, a halászháló és a hagymakapa, a cumisüveg és az aranyalma, a jégkocka, a négylevelű lóhere, a pöttyös fazék, a hőcentróger és a postaláda is, és máris eljött a második csoportkép pillanata is.

Tapasztalatainkról himnusz, verset vagy fogalmazást írunk, mert nyolcan – tízen nem mindig egyszerű kihívás együttműködni, csapatként dolgozni, viszont így könnyebben sikerülhet, bizonyítja az immár Norbellát, Digi Dagit, Jucuskát, Pinky Pankyt, Rózsit, Tomit, Andreast, Pannát, Bobit, Dorinát, Picurka Zoltánt, Loncit, Gergőt és Lillát is magába foglaló nagy baráti társaság, valamint Pöttömkével közös pavilonjaik.

A 2014-es nyári karaván támogatói az érintett települések önkormányzatai, egyházai és oktatási intézményei.

Szabó Attila

Ha nyár, akkor szezonmunka

Mint tudjuk, a turizmus napjaink legjobban fejlődő iparága. Nem kell hozzá más, csak egy kis kreativitás, némi szakértelem, és sok-sok befektetett energia. Meg persze a turisztikai látványosságokban gazdag környezet sem árt. Hiszen a jó idő beköszöntével egyre többen veszik igénybe az üdülőhelyek nyújtotta lehetőségeket.

Nincs ez másként városunkban sem, hiszen rengeteg turista fordul meg nálunk nap mint nap. És mivel sok a vendég – az étteremtulajdonosok örömeire, persze – a pincérekre, pincérsegédre, bárosokra, fagyoltárúsokra is szükség van. Így a legtöbben a vendéglátóiparba vállalnak munkát a szezon idejére. Ugyanakkor a kereskedelem, vendégfogadásban is találnak munkát a dolgozni vágyók.

Az éttermek teraszainak megnyitását a Medve-tó nyitására időzítették, így június 26-tól várják a vendégeket különféle ételekkel, italokkal, sőt akad olyan hely is, ahol élő zenés műsorral szórakoztatják az oda látogatókat.

A fürdőtelepen 11 teraszos étterem várja vendégeit, melyekben átlagosan 3-4 pincér, és ugyanennyi pincérsegéd dolgozik, valamint minden vendéglőben egy-egy báros is alkalmaznak. Így ez átlagosan 85-90 személyt jelent.

A legnagyobb forgalom a tó körüli éttermekben van, ezekben átlagosan napi 800 személyt látnak vendégül, de a többi étterem vezetője sem panaszkodhat, ha a forgalomról van szó.

A megkérdezettek közül a fiatalabb korosztály inkább elektronikai cikkek vásárlására szeretné fordítani a nyár alatt megkeresett

pénzt, míg az idősebbek inkább nyaralásra költik a fizetésüket.

„Vannak visszatérő vendégeink is. Inkább Magyarországról, Moldovából érkeznek turisták, akik a helyi specialitásokat kedvelik, de akadnak német, angol

vendégeink is, és persze románok is érkeznek szép számmal” – mondta az egyik étterem pincére. Valamint azt is hozzátette, hogy mindent megtesznek annak érdekében, hogy a vendég elégedetten távozzon, és újból ellátogasson az étterembe.

A teraszok szeptember közepéig várják vendégeiket.

Fekete Evelin Ágnes

Ha nyár...

Ha nyár, akkor a diáknak vakáció. Lazítás, a tanulás megterhelés, fáradt elme pihentetése. Az iskola s minden, ami vele jár elfelejtése. Ha lehet, őszig eszébe se jusson! Házi feladat, felelés, dolgozat, felmérés? Tudja még ilyenkor – júliusban – valaki, hogy mi az?

De ha nyár, akkor sem mindenkinek fürdés, napozás, szunyókálás és nyújtózkodás. Ezekkel együtt, vagy nélkülük némelyeknek munka is. Jókedvvel, szeretettel vagy kényszerűségből végzett munka. Mert kell a családi kassza kiegészítése, vagy egy kis pénzmag a jövőre. Netán valami kifizető cél elérésére, régóta dédelgetett álom beteljesítésére. Vagy csak egy erőpróba, szárnybontogatás, készülődés, hogy egyszer gond nélkül el tudja hagyni a fészket. Amolyan próbarepülés. Önbizalom erősítő és szülőnyugtató – lám, nem vész el a gyermek, nem csak a száját találja meg a kanállal, villával, de a betevő falatot is képes előteremteni.

Ha nyár, akkor akkor munka. Könnyebb vagy nehezebb. Lehet ügyesség – netán ügyeskedés –, vagy szerencse dolga. Hiszi még valaki, hogy vannak véletlenek?

Ha robotnak érzi is az ember, egyszer szép emlék lesz, ha állja a frontot, ha sikerül a próbarepülés, ha nem lankad, és nem zuhan tehetetlenül alá, ha ellenszélben is sikerül a röpte. Úgy fog emlékezni, hogy szép volt, testet lelket nemesítő, ami vele, az ő akaratából ezen a nyáron történt.

Molnos Ferenc

„Tiszta forrásból” néptánc és kézműves tábor

Vidám gyermekzsongás, népi muzsika tette hangulatossá a Kőrispataki Szalmakalap Vendégházat, a Küsmöd-pataka völgyében elterülő kis falut. A Szovátai Népi Játsszóház itt szervezte meg a „Tiszta forrásból” néptánc- és kézműves táborát, július 8-12 között.

Az idei nyári táborban a felcsíki és nyáradmenti néptáncokkal ismerkedhettek meg a szovátai és környékbeli gyerekek, valamint a Csíkszentdomokosról meghívott gyermekcsoport. Habár a gyerekek az iskolai tanév során is heti rendszerességgel vettek részt néptánc foglalkozásokon, a tábor keretei között lehetőség

adódott arra, hogy jobban elmélyüljenek a néptánc elsajátításában, ugyanakkor különböző tájegységek gyerekei megismerkedjenek egymás népi kultúrájával, sajátos életvitelével.

A csíkszentdomokosi gyerekek székely tartása, virtuosos tánca, a közös táncolás hangulata magával sodorta a szovátai gyerekeket is, megízlelhatték a csíkszentdomokosi gyerekek mindennapjaiban még élő néphagyomány fontosságát, együtt élték meg a közös játszás, táncolás élményét.

Karda László csíkszentdomokosi táncmester, gyermekközeli, ám határozott oktatásával tette színvonalassá, egyben játékosná a tánc tanulás fárasztó perceit. A csíkszentdomokosi gyerekek segítségével megismerkedtünk különböző felcsíki táncrendekkel, változatos forgási technikákkal, legényes figurákkal, miközben megtanultuk

a felcsíki népdalokat és mókás csujjogatókat. A Hejsza, Hadd el te kicsike, Zsuka,

rész: sor került kézműves foglalkozásokra, falunézőre hintóval, csacsi-simogatásra, sétáltatásra. Meglátogattuk a Szalmakalap Múzeumot, ahol megismertük Erdély számtalan szebbnél-szebb szalmakalapját, megfigyelhettük a szalmakalap készítésének technológiáját régen és napjainkban.

Az esti tánczások bensőséges hangulata, a közös szabad tánc öröme feledhetetlen élményként kovácsolta össze a gyerekcsoportokat, barátságokat kötve, jövőbeli terveket szöve egymással.

A tábor utolsó estéjére a gyerekek szülei is megleptek láto-

Cepres, Öregzsidos, Gólyás, Zsebkendős, Változtatós táncok közül talán a Zsuka nyerte el a leginkább fiúk, lányok tetszését.

Veress Kálmán néptánc oktató vezetésével nyáradmogyorósi forgatóst tanultak a gyerekek: páros forgás, forgásváltás, kinyitás, figurázás, forgatás, összerázás, vezetés táncelemeinek elsajátításával, illetve nyáradmenti népdalokat énekeltünk.

A néptánc tanulás mellett a gyerekek lazító, közösségformáló tevékenységeken vettek

gátásukkal, és büszkén nézték csemetéik felszabadult táncát a búcsú tánczásban. Majd közösen énekeltünk, adtunk hálát a tábortűz körül a tábor sikeréért.

A tábor megszervezésének lehetőségét és megvalósításának sikerét köszönjük fő támogatóknak, a Nemzeti Kulturális Alapnak a nyújtott támogatásért, a nekünk szavazott bizalomért.

Kiss Enikő

Magunk alatt a fát (11)

Szeptemberi számunkban kezdődött sorozatunk, amelyben környezetünk rombolásának következményeire, életlehetőségeink gyors felszámolásának valóságára, a tragikus következményekkel járó éghajlati változások közelségére próbálom figyelmeztetni Önöket, de azt is számba vesszük, hogy milyen változásokra van

Mindnyájan napfényből valóok vagyunk. Az elmúlt évszázadokban lezajlott és ma is egyre erősödő ütemben tartó népességnövekedést a rendelkezésre álló napfény (fosszilis üzemanyagok) mennyiségének növelése tette lehetővé. Egy másik erőforrása a modern civilizációnak a széles néprétegek kihasználása, a rabszolgatartás. A rabszolgatartás egy módja annak, hogy egy másik ember testében tárolt napfényenergiát megszerezzük és kizsákmányoló szolgálatba állítsuk.

Arisztotelész még élő szerzőként látta a rabszolgát, az őt birtokló úr segédeszközeként. De mi változott azóta ebben a szemléletben? A földet művelő jobbágy vagy a későbbi korok városi prolija nem ugyanazt a célt szolgálta-e az őt kihasználók számára? A mai bérmunkás nem munkarejét adja-e el potom pénzért a számára munkahelyet biztosítónak, s az agyelszívók nem szellemi energiát akarnak-e a maguk szolgálatába állítani?

Változnak az idők, de egy civilizáció túlélése és jóléte mindig is

szükség felfogásunkban, magatartásunkban, és milyen cselekvések vezethetnek az egyre közelebbi katasztrófa elkerüléséhez.

Tehát ökológiáról van szó, azaz egy világfelfogásról, amely a természet alkotó elemei közti összefüggéseket vizsgálja, azt, hogy valójában hol van a helyünk a minket is magába foglaló természetben. (mol)

attól függött csupán, hogy mennyi ilyen vagy olyan formában elraktározott napfényenergiával rendelkeznek. És hogy miként gazdálkodott a rendelkezésére álló napfényenergiával. Igen, a gazdálkodáson van itt a hangsúly, mert azon múlik a készletek gyors felélése, avagy meggondoltabb felhasználása. Azt már mondani sem merem, hogy olyan ütemben, amilyen ütemben újratermelődik, hiszen elég régóta nem efelé tart a világ. Hogy merre tart? Nem kétséges, a katasztrófa felé. Még hozzá teljes gőzzel. És tökéletes önfeledtséggel.

Máris oly mértékű kárt okoztunk a természetben – a talajban, a vízben, a levegőben, a növényzetben és állatvilágban –, hogy a mi életünkben a legnagyobb igyekezettel is lehetetlen lenne helyrehozni. A legnagyobb igyekezetről szoltam, mintha létezne valódi igyekezet erre a társadalomban. Még kicsit sem látok. A társadalomnak egyelőre ezernyi más gondja van, és mindeniket fontosabbnak tartja ennél. A napi gondok lekötik a figyelmet, az energiát, és nem jut belőle a jövőbeli dolgokra. Pedig az a bizonyos jövő, már nem oly távoli, mint sokan gondolnák. A holnaputánból gyorsan holnap lesz, s a holnapból ma. Írnám, hogy gyorsan közeledik az a pillanat, amikor már nem seperhetjük félre, nem tehetünk úgy, mintha nem látnánk, nem úzhatjuk ki a gondolatainkból, mert szó szerint torkon ragad,

és szembe kell néznünk vele, de eszembe jut, hogy máris elkéstünk, máris markolássza a gigánkat, csak a szédülettől még nem látjuk, nem értjük mindannyian, hogy tulajdonképpen mi történik velünk.

„Amerika gyarmatosítása óta a Föld felső, termékeny talajrétegének 75 százaléka megsemmisült.” – idézem Thom Hartmann-t.

Azzal, hogy fa, szén és olaj elégítésével energiát „termelünk“

életvitelünk, azaz civilizációs kényszereink fenntartására, jelenleg évente hatmilliárd tonna szén-dioxid gázt bocsátunk az atmoszférába. 1930-ban még 1,6 milliárd tonna szénki-bocsátással szennyeztük a légkört, ahhoz képest ez egy óriási szám. Még nagyobb baj, hogy ez a növekedési ütem nem torpant meg, tovább fokozódik. A légkörbe került szén olyan burkot von a Föld köré, amely úgynevezett üvegházhatást vált ki, ami fokozatosan megváltoztatja (máris pusztító hatékonysággal) az éghajlati viszonyokat, az áramlási rendszereket, és a világszerte tapasztalható szélsőséges időjárás fő okozója. mf

Neki is elege van belőlünk?

Ha ránézek fotójára, majdnem kamasznak látom, de miért ne hinném el, amit olvasok róla, hogy író. Akár zsenge korban is lehet az, akit arra szemelt ki a Fennvaló. Azt nem tudom, hogy kiszemelte-e. Nem vagyok annyira járatos a Gondviselésben. Nem ismerem a munkásságát, nem tudom, e néhány év alatt, amit maga mögött tudhat, mit írt.

Hogy fontos lenne-e vagy sem, nem törtem még ezen a fejem. Pedig hitelt csak az adhat a szavának, amit eddig felmutatott. Vagy mégsem? Előfordulhat, hogy annak nincs semmi jelentősége, csupán arra kell figyelni, amit most mondott?

Hát figyeljünk arra!

Egy Bukarestben élő – de Caracalból elszármazott – író olyan nyílt levelet osztott meg Facebook-oldalán, amely nyomban téma lett a közbeszédben. Nem csupán a nyughatatlan és mindenre ráérő internetes kommentelők reagáltak az ott megfogalmazottakra, de a központi és regionális lapok is hasábot szántak rá.

Mint említettem, bár Bukarestben él, Caracalból származik. Ez a város két okból is fontos számomra. Először, mert szülővárosa egy televíziós műsorvezetőnek, aki mintegy évtizeden át nagy nézettségnek örvendő beszélgető-műsoraiiban naponta jelét adta, hogy mennyire utálja és megveti mindazt, amit a magyar jelzővel illetnek. Hányszor szerettem volna neki elmondani egyet s más arról a történelemről, ami helyett neki más tanítottak. Mítoszokat és egy álhazafiságot. Egy türelmetlen, intoleráns, hangoskodó, sőt, agresszív és színpadias, fesztív patriotizmust.

A régi Kumánia – Kúnország – területén, a későbbi Olténiában található megyei jogú város az autonómia-harcunk kapcsán is előtérbe került, hiszen Traian Băsescu államelnök annyi autonómiát ígért nekünk, amennyi Caracalnak jut. A cikk témáját illetően – de csakis így! – mellékes, hogy mi Caracaltól sem sajnálnánk az önrendelkezést, ha belőle nekünk is bőséggel jutna.

Caracal most azért fontos, mert úgy tűnik, zászlóshajója a magyarok elleni küzdelemnek.

Lehet, hogy csak nekem tűnik így. Lehet, hogy más települések, más vidékek lakói ennél is elfogódottabban, ennél is ellenségesebben vélekednek rólunk. De én a caracali példával találkoztam, és arra vagyok érzékeny.

T a l á n n e m csak én, h i s z e n a Bukarestben élő Liviu Andrei kapcsán a fővárosi lapok is emlegetik származási helyét, Caracalt. B i z t o s vagyok, h o g y n e m csupán érdekes hangzása miatt.

D e l á s s u k, miről is van szó!

Az említett tollforgató – lapot billentyűzetnyomogató – amellelt, hogy nyomdafestéket nem tűrő hangnemben szidalmazza a magyarokat Románia és Erdély szétválását követeli.

Csak lenne fogantatja a követelesének, szívesen megbocsátanók a szidalmait!

Liviu Andrei Erdély iránt érzett ellenszenvét már a címben kifejezi: „Tegyem a f...m Erdélybe!”, írja, majd úgy folytatja, nem akarja ezt a mocskos országgrészt Románia részeként, a cigányait, a kolozsvári, éhes bozgorokat a Sora üzlet jászlabán, a csúnya, férfias arcú, kurvás erdélyi lányokat, az Emil Boc seggdugaszaként élőket, akik azt sem tudják, milyen fajhoz tartoznak.

Nem lehet nem észrevenni, hogy Sabin Gherman *M-am săturat de România* című régi kiáltványára válaszolt. Sok év késéssel, de ez számomra természetesnek tűnik.

Félre tudom tenni a sérelmeket, nem is haragszom rá, ha ő ezt komolyan így gondolja, és tesz is érte, hogy az általa lakott országgrész, amit ő, nyilván, az „ország”-nak tud, megszabaduljon ettől a nehéz kolonctól, amit Erdély számára és a hasonlóképpen gondolkodó caracaliaknak és nem csupán nekik jelent.

Javasolni tudnám, mint egymástól elhidegült házastársak – bár nem pontosan azok vagyunk –, váljunk el egymástól! Békében, közös megegyezéssel, a szennyesek kitegetése nélkül!

Molnos Ferenc

Liviu Andrei at Serviciul Roman De Informatii

Like Page

June 9 at 4:22pm · Edited ·

SĂ-MI BAG PULA-N TRANSILVANIA!

Vreau ca România să devină principat! Nu mai vreau Transilvania asta jagoasă la mine-n țară! Nu mai vreau țiganii lu' șasăcai, bozgorimea clujeană hrănită din ieslea magazinului Sora, ardelencele urâte, bărbătoase la chip și curve-n copite și oamenii ăia ba uriași și molâi, ba salcoți la Emil Boc, de nu știe nici dreacu ce rasă sunt! Numai rău ne-a adus Transilvania asta! Ducă-se, mânca-o-ar dracii și toți demonii lui Sabin Gherman, că până ș-ala și-a făcut școala securistă la Craiova! S-o ia ungerii și le dăm și Oltenia țigănească, că doar nu-i lăsăm fără grâu! Nu mai vreau să ne hrăniți cu produsele voastre ungerușii! Nu mai vreau UDMR la mine-n Principat! Duceți-vă la mare la Balaton, no hail! Transilvania are literatură proastă, scriitorii de cazan din căscaturi de castel, pișat de rastel de baroni și grofoi cu scrot de tablă! Eu nu mă simt bine acolo! Nu e România! Să muriți în salvane violați de batali! Transilvănenii ne-au scris toate manueele alternative de până acum. De la Cluj, Sibiu și Brașov s-a început modificarea istoriei și inversarea valorilor... Îmi bag pula-n Ardeal și istoria voastră ungerușă, masonică și de altă sorginte ghiavolească! Nu vă mai vreau! Îmi e scârbă! Să vă luați Harghita și Covasna și să vi le băgați în cur! Viză, tată! Luați-vă munții scârboși că oricum vă iau ungerii pădurile și resursele! Nu mai vreau Calul Troian la mine-n țară! Să actualizăm Trianonul ca să putem respira și noi că ne-ați călcat pe cap! Vreți ungerieni? Luați-vă și alipiți-vă de ei! **ROG REFERENDUM !!!!!**

Megnyerték a szívünket

Dan Cristian

Bakó Tihamér

Muzsikát hallgattunk a Teleki Oktatási Központban. Jó muzsikát hallgattunk. A végén a közönség lelkesen tapsolt – az előadóknak kijáró taps-honoráriumon túl –, mert megérintette a szívét valami abból, amit hallott, aminek tanúja, pontosabban részese volt.

A Bolyai Nyári Akadémia megnyitójaként szervezett koncert többre sikeredett, mint egy szükséges kiegészítő. Többre sikeredett egy formalitásnál. Nem csupán színes bevezetője volt, hanem kiegészítő tartalmat adott a szakmai rendezvényhez. Olyan tartalmat, amelyet megjegyez, megőriz, aki ott volt.

Így vagyok ezzel magam is. Azzal az érzéssel maradtam, hogy szerencsés vagyok, mert ott lehettem, mert hallhattam oktatójuk, Tófalvi Edit, szép felvezetőit és azt a produkciót, melyet négy szovátai fiatal szolgáltatott a nyári akadémiaira érkezett pedagógusok, illetve a szovátai közönség számára.

Ma már megszokott, senkit sem lep meg, hogy a képzőművészet izgalmas, furcsa-gyönyörű világába újabb és újabb fiatalok indulnak Szovátáról. Olykor büszkén számolgatjuk is őket, hogy hányan vannak. Az is megszokott, hogy némely szovátai időről időre könyvvel jelentkeznek, mert könyvformát bíró avagy kérő lírai illetve prózai mondanivalója akad a környezete és egyáltalán a mindenkori olvasó számára.

A legtermészetesebb, hogy a népzene- népdal, a kórusmuzsika illetve a könnyűzene mellett immár a klasszikus komolyzene terén is olyan szovátai előadókra bukkanhattunk, akik képesek úgy közvetíteni felénk Debussy, Mendelssohn, Chopin, Beethoven, Rachmaninov, Schumann, Yiruma és mások műveit, hogy önfeledten elmerülhetünk a muzsikában, örömünk telhet benne.

Nyilvánvaló, hogy aki hiteles tolmácsolója kíván lenni az itt felsoroltaknak, arra a szakszerű irányítás, jó iskolák és jó oktatók mellett még rengeteg gyakorlás vár. De minden út azért van, hogy akadjon aki bejárja, hogy legyen aki a nehézségeket legyűrve végig menjen rajta.

Ahány sikeres előadóművésszel készült televíziós portrét láthattam, mindenikben a már ifjan vállalt lemondásokról és sok-sok munkáról tettek említést. De aki nem céloz ily magas csúcsokat, kevesebbel is beéri, az sem kaphatja meg olcsón a hangokkal való varázslat örömét.

Mindannyian ügyesek voltak, ám közülük kettő kiemelkedett. Ők már képesek muzsikájukkal kitölteni egy estét. Szép játékkal pillanatok alatt megnyerték a szívünket. A kapott viharos taps lelkes jókívánságot jelent nekik a választott úton.

Molnos Ferenc

Bocskay Vince Kálvinja

„Most pedig Kálvin János bronz szobra beáll a sepsiszentgyörgyi református vártemplomának védői közé, azok közé akik évszázadokon keresztül kiegyesített kaszával és a hit fegyverével védték ezt a helyet. Ez a szobor ettől kezdve a nyugati keresztyénség határköve is, jelzi, hogy a székelyföldi református közösség az európai protestantizmus erős bástyája” – mondta Kató Béla református püspök, aki ünnepi beszédében Székelyföld egyik legfontosabb őrhelyeként említette a sepsiszentgyörgyi vártemplomot, illetve az ennek árnyékában levő Kálvin-teret, ahol a szoboravató ünnepség et tartották.

Július 10-én, csütörtökön, Magyar Reformátusok Világtalálkozóján (hetedik)Sepsiszentgyörgyön egyházi és világi előjárók leplezték le Kálvin János egészalakos szobrát.

Incze Sándor nyugalmazott esperes, a Székely Mikó Alapítvány elnökének kezdeményezésére született a 240 centiméter magas szobor Szovátán a Bocskay Vince műtermében. Bronzba öntését, mint megannyi más Bocskay szoborét, Sánta Csaba vállalta fel.

Gottfried Locher, a svájci HEKS segélyszervezet képviselője szerint „Kálvin három olyan dolgot hozott a világra, amelyek ma is nagyon fontosak: a Krisztusba vetett hit, egy közösséghez való tartozás, valamint megmaradni egyszerű embernek”.

A magyar kormány képviselőjében jelen lévő Balog Zoltán (Emberi Erőforrások Minisztériuma) így vélekedett:

„Ez a szobor is olyan kővön áll, amelynek négy sarka van, ez pedig a magyarság számára a hitet, a kultúrát, a közösséget és a nemzetet szimbolizálja”. A miniszter szerint két karakteres része van a szobornak, ezek az arc és a kéz, a többit eltakarja a palást. Az arc azt mutatja, hogy szembe kell nézni az élettel, annak nehézségeivel, a kéz pedig azt jelöli, hogy dolgozunk, tenni- valónk van a világban. Most már ezt hirdeti Bocskay Vince alkotása Sepsiszentgyörgyön.

Az alkotó iránti tiszteletből az ünnepségre a Bernády Köz-művelődési Egylet autóbuzsós kirándulást szervezett, de ezen kívül is az eseményen még nagyon sok szovátai és Szovátáról elszármazott sepsiszentgyörgyi vett részt.

mf

Volt egyszer egy autonóm tartományunk

Mert nem csak a szívünk, de a szemünk és fülünk is (néhányeknek más testrésze is) tele van autonómiával – hisz a zászlólobogtatástól egyebet sem látunk, s a csapból is víz helyett a vele kapcsolatos szöveg folyik –, úgy gondoltam, hogy amíg a megálmodott, tökéletes önrendelkezésre várunk, e rovat keretei közt (tehát röviden) idézzük fel azt a korszakot, amikor volt valamiféle autonómiának nevezett jogállásunk.

A második világháborút lezáró 1947. február 10-i párizsi békeszerződés alapján Székelyföld, Észak-Erdély többi részével együtt, újra Romániához került.

A majd egy év múlva, 1948. január 25-én tartott népszámlálás adatai szerint a négy székely megyének összesen 740 381 lakosa volt. A magyar anyanyelvűek aránya a székely megyékben a következő volt akkor:

- Udvarhely – 97,3 %;
- Háromszék – 87,7 %;
- Csík – 86,9 %;
- Maros – 50,8 %;

A Maros megyei gyengébb arány a Mezőség hozzátartozó részének tudható be, ahol a korábbi évszázadokban a nagybirtokokra masszív román betelepítés történt.

A kommunista idők új közigazgatási rendszert hoztak. Az 1950-ben életbe léptetett 1950/5. számú törvény megszüntette a két világháború között francia mintára kialakított közigazgatási rendszert (falu–község/város–járás–megye) és bevezette a szovjet mintára szervezett területi felosztást (község/város/municípium–rajon–tartomány). Több járás alkotott egy rajont és több rajon alkotott egy tartományt.

Valójában nem csupán a mintát vették át, de a törvény előkészítő teljes szakértői anyag Moszkvában készült, s hogy mindenki pontosan értse (nehogy félreértse) a Szovjetunióból már románra fordítva küldték Bukarestbe.

Így aztán, amit az akkori területi felosztásról jónak (ha egyáltalán van ilyen) mondhatunk, de azt is, amit rossznak, tulajdonképpen nem a bukaresti, hanem a moszkvai „elvtársak”-nak köszönhetjük.

De lássuk, hogyan is nézett ki valójában az a „közigazgatási reform”! Mert, természetesen, annak nevezték azt koncepciót, amely aztán törvényerőre jutva Erdély területén 11 tartományt hozott létre. Ebből mindössze kettőben nem volt többségben a román elem. Székelyföldet pedig kettőbe szakították, Brassó illetve Marosvásárhely központtal.

A korábbi Csík megyében húzták meg a választóvonalat úgy, hogy a gyergyói rész Maroshoz került, a többi – Udvarhellyel és Háromszékkel együtt – Brassóhoz. A várost különben ugyanebben az évben Sztálinvárosra változtatták, s így az új közigazgatási egység neve Sztálin tartomány lett. Ugyanakkor Maros tartományhoz a román Balázsfalvát és a vegyes, de román többségű Dicsőszent-

mártont is hozzácsatolták.

A szovjet minta (község/város/municípium–rajon–tartomány) maradt továbbra is, de az 1952. év változást is hozott, hiszen szovjet nyomásra (megint az oroszok!) 1952. szeptember 21-én létrehozták az immár Székelyföld nagyobbik részét magába foglaló közigazgatási egységet – amelyben immár pozitívnak érezhették a „ránk figyelést” –, a Magyar Autonóm Tartományt Marosvásárhely székhellyel. Ebben már a magyarság száma meghaladta a 564 000-et (76,9%).

Bár a hivatalos nyelv a román és a magyar volt, a Magyar Autonóm Tartományban (MAT) talán a legjobb az elnevezése volt, hiszen valós autonómiáról nem csak itt, az ország egyetlen részében sem lehetett szó, de valamiféle ernyőt mégis jelentett a székelyföldi magyarok számára. Jogaikkal jobban érvényesülhettek, mint az Erdély egyéb területén élő magyarok.

Amennyi előnyt jelentett számukra ez a sajátos autonómia, annál is több hátrányt a MAT területén kívül élő magyarok sorsára. Egyrészt kirakatként használták, ahol a szépet szokás megmutatni, másrészt vele próbálták elföldni mindazt a disznóságot, amit máshol a magyarok ellenében elkövettek. A szórványban élő magyarságtól megtagadták az alapvető jogokat (például, anyanyelvhasználat az oktatás, bíraskodás, közigazgatás terén) és ez súlyosan

érintette a Székelyföldön kívül élő magyar kiserégiókat.

De sokáig az autonóm tartománynak mondott résznek sem kedveztek, 1957-től a román hatóságok elkezdtek jelentősen korlátozni a közigazgatási jogkörét, s a vezető posztokról fokozatosan kezdték leváltani a magyarokat. Akkoriban született a következő mondás: „Az autó magyar, de román sofőr vezeti.”

Ugyanakkor Erdély-szerte folytatták az anyanyelvű általános, középfokú és egyetemi oktatás sorvasztásával.

1960 végén újra módosították ezt a területi felosztást. Nyilvánvalóan a magyarság kárára, hiszen magyar többségű területeket csatoltak el tőle (Sepsiszentgyörgy rajon és Kézdivásárhely rajon visszakerült a Sztálin Tartományból lett Brassó Tartományhoz), cserébe néhány délnyugati román többségű településsel egészítették ki. Ez rontotta a magyarság részarányát a tartományban: 76,9 %-ról 61,1 %-ra csökkent. A változtatással járó adminisztratív intézkedések nyomán a tartományban a magyarok száma 564 000-ről 473 000-re csökkent, a románok száma pedig 147 000-ről 266 000-re nőtt.

Az újjászabott tartomány nevét is megváltoztatták, Magyar Autonóm Tartományból a módosítással Maros Magyar Autonóm Tartomány lett.

Ez sem volt hosszú életű. Az új pártvezetés, Moszkvával rebelkedve, 1968-ban visszaállította a megyerendszert, persze, ez alkalommal is új fazont szabva a magyar többségű területeknek.

Mindez közben zajlott egy folyamat, amelynek során Erdély nagy történelmi városai sorra elveszítették magyar többségüket.

Nem az én futball vébém

Már nem számlálom világbajnokságtól világbajnoksáig az időt, más koordináták szerint próbálom élni az életem.

Már nem tudom odaadni a szívem egy csapatért, ahogyan régen tettem. Óvatosabb lettem. Jobban féltem magam.

Ha nem láthatok egy meccset, ma már nem dől össze a világ. Nemegyszer már túl hosszúnak találtam a megszo-kott játékidőt – a hosszabbításokat nem is említve –, szívesen beértem volna egy rövid összefoglalóval, amelyben gyors egymásutánban látható nem csupán minden gól, de valamennyi említésre érdemes, kaput veszélyeztető helyzet.

Pedig 1966 nyarán még teljes lelkesedéssel ültem be sokadmagammal a Tövisiek udvarára Korondon, hogy a falu egyetlen televízióján a londoni VB mérkőzéseit láthassam. Lelkesedhettem is, mert akkor még volt kinek. Mészöly, Bene, Albert... ezek a nevek úgy röpködtek az ajkainkról, mintha személyes ismerősöket szólítanánk, mint ha tegező viszonyban lettünk volna velük. S micsoda meccsek voltak! A csoportmérkőzések során nem csupán maguk mögé nyomták a brazilokat – Gilmar, Garrincha, Tostao, Jairzinho ott volt a csapatban – de a 3-1-es rájuk mért vereséggel ki is ejtették a további küzdelmekből őket.

Azóta, persze, történt egy s más a magyar labdarúgásban, s én elkezdtem félteni a szívemet. Megtanultam különösebb lelkesedés, vagy traumák nélkül fogadni egy-egy eredményt. Főleg, ha számomra idegenekről van szó, ha mégoly szimpatikusak is nekem. Hát így állok a labdarúgással, így állok a világbajnoksággal.

Ez a vébé sem az enyém volt, tehát viszonylag hűvös fejjel

követhetem a mérkőzéseket. Azaz követhetem volna, de azon kaptam magam, hogy szorítok egyik-másik csapatnak, vagy meglegedetten konstátalok egy-egy váratlan vereséget. A Dávid-Góliát harcokban a kisebbiknek szurkoltam. Nem csupán azért, mert illik a kisebbiket rokonszenvünkkel is támogatni, de azért is, mert a kisebb nem egyszer büvölt el bátor, gyönyörű játékaival, s az igazi hajtós, izgalmas, szép meccsek látványát nekik illetve nekik is köszönhetjük.

Elsősorban a közép-amerikai Mexikó valamint néhány dél-amerikai kis állam csapata nyújtott szép játékaival nekem élményt.

Mexikó már korábban is nem egyszer megmutatta oroszlánkörmeit. Támadó játéka olyan, mint a tenger hullámlázása, hullámra hullám jön megállás nélkül. És milyen gyakran veszélyezteteti valóban a kaput! Kamerunon, Horvátországon átléptek, s a brazilok boldogok lehetnek, hogy ellenükben döntetlent értek el. Aztán a hollandokkal nem bírtak, de azon a mérkőzésen sem vallottak szégyent.

Kolumbia első meccsén nagyot ütött a nem oly rég még Európa-bajnok helléne-

ken, aztán Elefántcsontparttal egy afrikai, Japánnal egy ázsiai ellenfélén is túllépett, hogy aztán egy másik kontinens képviselőjét, Uruguayt búcsúztassa. A brazilokkal szemben alulmaradtak, de az egész vébé-sorozatukban bombaformában játszottak.

Chile Ausztráliát, a spanyolokat legyőzve, a brazilokkal tizenegyes-párbajig jutva nyerte el a kegyeimet.

A kis jaguár, Costa Rica, még látványosabb és eredményesebb volt. Pedig neki a csoportban a gólzsák szerepét szánták, hiszen Uruguay, Olaszország, Anglia korábban világbajnokok voltak. A csoportmérkőzések után mégis a kis jaguár állt a csoport élén. Még túllépett a görögökön, végül a hollandok állították meg.

Bizonyára kárörvendővé lettem, ha kellemesen érintett a nagyok bukása. Az hogy az oroszok két döntetlennel – Algéria és Dél-Korea ellenében – hazamentek már az is csoda, de egy ponttal, amit éppen a németektől csikartak ki, csoportjában az utolsó marad Ghána. Portugália meg már az első, németek elleni meccsén eljátszotta az esélyeit. Anglia egy pontot szerzett ott, ahol Costa Rica hetet! Olaszország is csak Angliát győzte le, így

is együtt estek ki a további küzdelmekből. A világbajnokként érkező spanyolok, akik az ismétlés vágyával érkeztek Brazíliába, csúfosan leszerepeltek.

A negyeddöntőbe már csak európai és dél-amerikai csapatok kerültek. A kisdöntő és a döntő egyaránt az európaiaknak kedvezett.

Elsőprő győzelmek voltak a holland-spanyol mérkőzésen (5-1), a a német-portugálon (4-0), a német brazilon (7-1).

Nem kétséges, a német csapat megérdemelte a győzelmet. A befektetett kemény munka és a német precizitás, megtermette gyümölcsét.

A torna legjobbjának választott Messi viszont nem tündökölt, gyakran nem is látszott a pályán, s ha nevét említették a közvetítéskor, csak azért, mert hiányolták a jelenlétét a játékban. Bár kedvelem őt, méltánytalannak találok a döntést. A közönség is hasonlóképpen érezhette, mert kifütyölték az Aranylabda átvételekor. A FIFA Technikai Elemzőcsoportjának 13 tagja döntött így, amelynek tagja volt a román Ioan Lupescu is.

Ennek a vébének a legnagyobb animátora kétségtelen, Arjen Robben volt. Örökmozgóként nyüzsgött hol a pálya egyik oldalán, hol a másikon, és amikor labdát kapott, nem szundikálhattak sem a védők, sem a nézők, pillanatok alatt megkavarta a játékot, s ezzel nem egyszer gólveszélyes helyzetet teremtett.

Azon a londoni vébén angol-német döntő alakult ki. Bobby Moor és Bobby Charlton az egyik, Overath és Beckenbauer a másik oldalon maradt emlékezetes számomra onnan. Kíváncsi vagyok erről ki marad meg az emlékezetemben.

Molnos Ferenc

Az orvos a beteghez: – A gerincéről készült röntgenfelvételen súlyos elváltozásokat találtunk, de semmi gond, ... (folytatás a rejtvényben)	Készítette: Molnos Ferenc	Katolikus pap	Bizakodás	Villamos kapcsoló típus	Szerelvényt rendez	...-móg. (dohog)	A Securitate utódja	Muzsika pengetős hangszere	Claudia és Alessio dala	A marketing osztály része	
Poén 2	>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓
Könyomat	>										
Poén 1	Eleség >					Vagdal > Temérdek					
Magyar Olimpiai Bizottság >	✓		Fr. titk. szerv. Kelet-Németorsz. >			✓	... Jenő kom. polit. Spion >				
Lendület >			✓	Eszterga (lengyel) Szamár teszi >			✓				
Történelmi nemzet-típus >				✓	Élv Csehorsz. város >				Mai Iráni romváros >		
... Péter (magyar színész) >					✓	Európai szigetállam Nitrogén >			✓		
Kezdődik a mísmá-solás >			Budhizm. japán ága Fagyimárka >			✓	Öblítő márká (TAAV) Teherautó >				
Len románul >		Csengőhang Orosz harmónikás >	✓			...vevény (posta) Diétás étel >	✓				
Névelő >	Levások Ott alatt >	✓				✓			Oláh Tibor Szóvatai családnév >		
Idegen női név >	✓			Harap Ittrium vegyjele >				Foka is van Sütőedény >	✓		
Arra a helyre mozdul >				✓			Vízszel Térkép (ang.) >	✓			
Karl ... ruhamárka >				Arthur kir. városa R >			✓				
Csodaország látogatója >				✓	Papagájféle A harmadik személy >						
Csavaró >					✓	Kis folyóvíz >					

Felelős kiadó:

Szóvata Város Polgármesteri Hivatala, Péter Ferenc polgármester

Szerkeszti: Molnos Ferenc

Grafikai szerkesztő: Siklodi Zsolt

Lapszámunk munkatársai:

Fekete Evelin Ágnes, Kiss Enikő, Kiss Zsófia, Szabó Attila

ISSN 2069-0827